

EVO KADA ĆAMIL PADA: Spremna sjednica Skupštine u Srebrenici

SKUPO ĆE GA KOŠTATI: Duraković je već na „bijelom hlebu“

Ćamil DURAKOVIĆ

Skupština opštine Srebrenica zasjedaće u prvim danima septembra i na njoj će prva tačka dnevog reda biti smjena predsjednika Skupštine Ćamila Durakovića – potvrdio je to za Faktor magazin načelnik te lokalne zajednice Mladen Grujičić. Parlamentarni kolegijum će se sastati ranije i predviđeno je da se na dnevni red zasjedanja stavi i izmjena Statuta opštine koji predviđa da predsjednik Skupštine mora biti iz drugog naroda u odnosu na načelnika opštine.

„To praktično znači da se vraćamo na odredbe starog Statuta u kojima se briše ta odrednica, a koja je nekada omogućavala da i načelnik i predsjednik skupštine budu iz istog naroda“, kaže Grujičić napominjući da i za tu odluku postoji skupštinska većina - 15 odbornika srpske nacionalnosti.

I u SDS-u tvrde da će njihovi odbornici podržati smjenu Durakovića, koji je već svjestan da je još nekoliko dana prvi čovjek srebreničke skupštine.

„On će biti zadovoljan da šest mjeseci prima „bijeli hleb“ i da u tom periodu može raditi kampanju za potpredsjednika Republike Srpske, što mu je i osnovni cilj“, smatra Momčilo Cvjetinović, predsjednik lokalnog SDS-a.

SDS-ovci se slažu da bi trebalo promijeniti dijelove Statuta, a ako se to i ne desi, među odbornicima Bošnjacima se može naći neko ko ne zastupa radikalne stavove kao Ćamil Duraković.

„Bošnjacima je cilj da zbog smjene Ćamila Durakovića „dignu dreku“ kod stranaca i da od njih traže intervenciju organa BiH u Srebrenici“, smatraju u SNSD-u.

Za načelnika su ipak važni sugrađani. „Mi želimo da se bavimo stvarima koje tište naše građane i da pomognemo razvoj infrastrukture, a ne da od našeg grada pravimo slučaj“, jasan je Grujičić dodajući da se stranačkim prepucavanjima ide na ruku onima koji žele da pokažu da u Srebrenici ništa ne funkcioniše.

U posljednje vrijeme na tome insistira i nekadašnji potpredsjednik FBIH i kadar SDA-a Desnica Radivojević. On je čak namjeravao da preko medija iz Srbije napravi pritisak i kriminalizuje rukovodstvo u Srebrenici.

„U tome ima pomoći i nekih naših kadrova koji su naučili da dobro plivaju u vladavini haosa“, kaže Grujičić.

FAKTOR magazin

Izdavač:

A Media d.o.o

Gundulićeva 33/4

Banja Luka

direktor i glavni i odgovorni urednik: Drahmi Mislin
zamjenici glavnog i odgovornog urednika: Slaviša Đurković, Zoran Šarenac
redakcija:info@faktormagazin.ba, desk@faktormagazin.ba

marketing:marketing@faktormagazin.ba
faktormagazin.ba

štampa i distribucija: N.I.G.D. Nezavisne novine, Banja Luka

Novine FAKTOR su upisane u Registar javnih glasila RS pod rednim brojem 670 po rješenju broj 07.06/053-46/21-2

Sedmično izdanje, svakog četvrtka, latiničnim pismom

Ona što priča
@mudblood_187

Jedini jednošalterski sistem u FBIH koji je uspostavljen je taj da gdje god dođeš po papire, radi samo jedan šalter.

„ „

Ona što priča

Jedini jednošalterski sistem u FBIH koji je uspostavljen je taj da gdje god dođeš po papire, radi samo jedan šalter

Luki
@CzvLuki

Kuzmic je celo leto proveo trenirajući i radeći na svom telu i formi! Kosarkaski kamp u Tivtu i stalni individualni treningi!

Podrska za Zemaru! Biće opet onaj stari! 🏀 #kkcz

21:26 · 24 avg 21 · Twitter for Android

„ „

Luki

Kuzmic je celo leto proveo trenirajući i radeći na svom telu i formi! Kosarkaski kamp u Tivtu i stalni individualni treningi!

Podrska za Zemaru! Biće opet onaj stari!

bolje_bitи_mlad_nego_star
@BitiMlad

Mislio sam da u Srpskoj ne postoje Korona mjere....ali onda sam došao u Hrvatsku...

23:56 · 24 avg 21 · Twitter for Android

„ „

Bolje biti mlad nego star

Mislio sam da u Srpskoj ne postoje Korona mjere.... ali onda sam došao u Hrvatsku...

PREDSEDNIK SRBIJE O ODНОСИМА SA REPUBLIKOM SRPSKOM

Vučić protiv sankcija i bonskih ovlaštenja

Predsjednik Srbije Aleksandar Vučić izjavio je da će Kristijanu Šmitu otvoreno reći da je potpuno protiv primjene bonskih ovlaštenja, da je odluka bivšeg visokog predstavnika Valentina Incka loša i da bi svaka vrsta akcije protiv srpskog člana Predsjedništva BiH Milorada Dodika i zvaničnika Republike Srpske bila katastrofalna po stanje stabilnosti u regionu.

Naglasio je da razumije Milorada Dodika i Republiku Srpsku, ali i Kristijana Šmita, njihove pozicije, te da Srbija mora da ima svoju poziciju. „Nismo srećni. Oktroisan je izbor, ali objektivne su okolnosti“, rekao je Vučić. Upitan da li neko na njega vrši pritisak da razgovara sa Šmitom, sa kojim predstavnici Republike Srpske ne žele da razgovaraju jer nema mandat Savjeta bezbjednosti UN-a, Vučić je rekao da ga niko ne približe te da je već razgovarao sa Šmitom. „Razgovarao sam sa njim i nisam krio. Moj posao je da ne ugrozim poziciju Srbije. Šmita poznajem. On je pomagao i kada su izolovali Dodika. Tada sam ga ja molio da dođe i razgovara sa Dodikom. I razgovarao je sa njim u Istočnom Sarajevu“, rekao je Vučić za televiziju Hepi. Dodao je da je Šmit izuzetno inteligentan čovjek za kojeg se, kako kaže, nada da će imati više takta i željeti da čuje srpsku stranu.

Dodik: BiH u „pat poziciji“ koja vodi ka raspadu

Srpski član Predsjedništva BiH Milorad Dodik ponovio je da funkcija visokog predstavnika za BiH tj. za Republiku Srpsku – ne postoji. „Nije izabran u skladu sa predviđenom procedurom, nije ga imenovao Savjet bezbjednosti i on nema nikakve ingerencije. Ako njega slučajno imenuje Njemačka ili EU, kao svog izaslanika ili grupu zemalja kao svog predstavnika, ja ću s njim

razgovarati. U svakoj drugoj varijanti mogu negdje slučajno da ga sretnem i da ga pitam zašto nije ispunio obećanje koje nam je dao kao savezni ministar poljoprivrede Njemačke“, rekao je Dodik. On je kategoričan da neizabrani stranac nije imao pravo da nametne zakon o zabrani negiranja genocida zbog čega se taj zakon ne može smatrati legitimnim i legalnim. Ocenjen je da trenutna pat pozicija vodi do raspada BiH, koji neće sprječiti ni Kristijan Šmit, niti bilo ko drugi. BiH je u ozbiljnoj sistemskoj krizi iz koje ne može da izade ukoliko se ne postigne dogovor dva entiteta i tri naroda.

Nije kredit, nema kamata

Sredstva od MMF u iznosu od 300 miliona evra, namijenjena BiH, od kojih bi oko 38 odsto trebalo da pripadne Republici Srpskoj, su nepovratna i na njih se na plaća kamata, rekao je Milorad Dodik. To nije kredit, niti se na njih plaća kamata, kao što neki tvrde, pojasnio je Dodik, dodajući da je jedini trošak konverzija tog novca u konvertibilne marke. Srpski član Predsjedništva BiH izjavio je da će ovih dana sa zvaničnicima Srbije razgovarati o nastavku daljih investicija u Republiku Srpsku, te izrazio zadovoljstvo što su zajedno uspjeli da završe izgradnju vrtića u Brčko distriktu koji će nositi naziv „Beograd“. Tema razgovara sa zvaničnicima Srbije biće i izgradnja dionice autoputa od Rače do Bijeljine.

NIKADA RUŽNE RIJEĆI

Vučić je istakao da su odnosi Srbije i Republike Srpske najbolji u istoriji, da on i Dodik nikada neće reći ružne riječi jedan o drugom, ali da to ne znači da moraju u svakom pitanju da se usaglase. On je ponovio da Srbija poštuje BiH, ali da nikada ne može da se saglasi sa progonom Dodika. „Razumijem poziciju Republike Srpske. Sasvim je moguće da bih se ponašao isto, ali i oni moraju da razumiju da Srbija ima 61 odsto investicija na zapadnom Balkanu, a svi ostali 39 odsto. Da li mislite da smijem da ugrozim poziciju Srbije ili Republike Srpske“, kazao je Vučić.

VITALNI INTERES PA U SKUPŠTINU

Srpski član Predsjedništva BiH izjavio je da će u petak razgovarati sa predsjednikom Turske Redžepom Erdoanom tokom njegove posjete Sarajevu i da za to ima podršku parlamentarnih stranaka iz Republike Srpske. „Nakon opšte saglasnosti sa predsjednicima političkih partija, ja ću se pojavit na tom sastanku. Ne želim da Komšić i Džaferović iznose samo svoje stavove i da Erdoan ne bude upoznat sa našim stavovima. Neće biti zaključivanja ni u okviru Predsjedništva, Parlamentarne skupštine BiH i Savjeta ministara. Ići ću i na redovne sjednice, ali samo kako bih mogao glasati protiv svih odluka da bi na sljedećoj sjednici mogao povući vitalni nacionalni interes da bi to otislo u Narodnu skupštinu Srpske na odlučivanje. Tako ću pokazati da je skupština Republike Srpske mjesto odlučivanja, a ne Predsjedništvo BiH“, rekao je Dodik.

ANTON KASIPOVIĆ: Crtica o najdugovječnijem ministru u Vladi Republike Srpske

DUGIH 14 GODINA

Kasipovićev put:

Ministar prosvjete i kulture od 2006. do 2013. godine

Ministar pravde od 2014. do 2021. godine

„Dao sam obraz da bih sačuvao du*e“, izjavio je Anton Kasipović davne 2006. godine prilikom izbora za ministra prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske, iznenaden pozivom tadašnjeg premijera Milorada Dodika. Od tada pa sve do danas, doduše sa jednim kraćim prekidom, nalazi se na ministarskoj poziciji te je i po nacionalnom pravilu o konstitutivnosti i potpredsjednik Vlade. Ovog 30. avgusta Kasipović će napuniti šezdeset i pet godina i tada, formalno, ispunjava uslove za odlazak u penziju.

ODMORI SE, VRIJEME JE! Penzija nije mala, al' da li je duša sita

Naravno, ostaje u mandatu dok traje ovaj saziv Vlade. Ipak, skoro se povjerio prijateljima da bi mogao i dalje učestvovati u izvršnoj vlasti na „nekoj poziciji koja je manje zahtjevna, a da to bude neki ministarski resor“. Na samom počeku mandata ministar Kasipović bio je „spreman raditi i 100 sati dnevno za dobrobit Republike Srpske“, dok se u ovom trenutnom sazivu njegovo učešće u vlasti svodi na „otaljavanje posla“ i teče bez bilo kakve inicijative.

Kasipović je, formalno, i član Štaba za vanredne situacije, ali do sada se nije oglašavao po bilo kom pitanju. Zadnje angažovanje na ministarskom mjestu mu je bila priprema Zakona o notarima u koji je, po njegovoj preporuci, a sve sa ciljem ne bi li se kako dodvorio toj grupi pravnih stručnjaka, ubaćena odrednica da javni bilježnici u penziju odlaze sa navršenih 67 godina, odnosno da su u rangu sa sudijama i tužiocima. Ipak, bez obzira na sve vrijeme je da se ministar Kasipović odmori i ode u penziju. Valjda je zasluzio!

Ž.S.

da se nedolazak smatra kao čin izdaje i da on ipak ne želi da se revizija članstva u SNSD-u ne „prelomi“ na njegovim ledima.

Isto tako, ono što njemu ne priliči, u posljednje vrijeme naložio je izabranim funkcionerima u Ministarstvu pravde da se i oni moraju pojaviti na skupu, jer ne želi da snosi odgovornost za buduće poteze čelnih ljudi u stranci, ukoliko se nađu zamjerke zbog izostanaka.

Najbolji novinar među ministrima, nekadašnji narator sa čvrstom argumentacijom i na sjednice Narodne skupštine Republike Srpske dolazi, gotovo, iz formalnih razloga: samo da do 15.00 časova ispunjava kvotu, nakon čega se seli na ranč u Motike gdje zaista radi. Tu se on bavi pravljenjem vina i rakije.

Već duže vrijeme ne učestvuje ni na stranačkim skupovima, mada je nedavno primijećen na okupljanju SNSD-a na Kozari. Upućeni tvrde da je dobro obaviješten

PRIJAVA ZA TRGOVINU UTICAJEM

U svim godinama službovanja Kasipović je odavao utisak da je došao da popravlja stanje. Ipak, službovanje je počelo sa negativnom ocjenom revizora, ali je do sada bilo i perioda kada revizori nisu imali primjedbi. Trenutno ga najviše žulja prijava za trgovinu uticajem koja je podnesena prilikom nedavnih smjena u KPZ Tunjice. Međutim, kako je tada navedeno, tadašnjeg direktora Gorana Selaka nije smijenio ministar već Vlada Republike Srpske na osnovu usmenog izjašnjavanja ministra Kasipovića.

NIJE DOSTA VINO I RAKIJA!

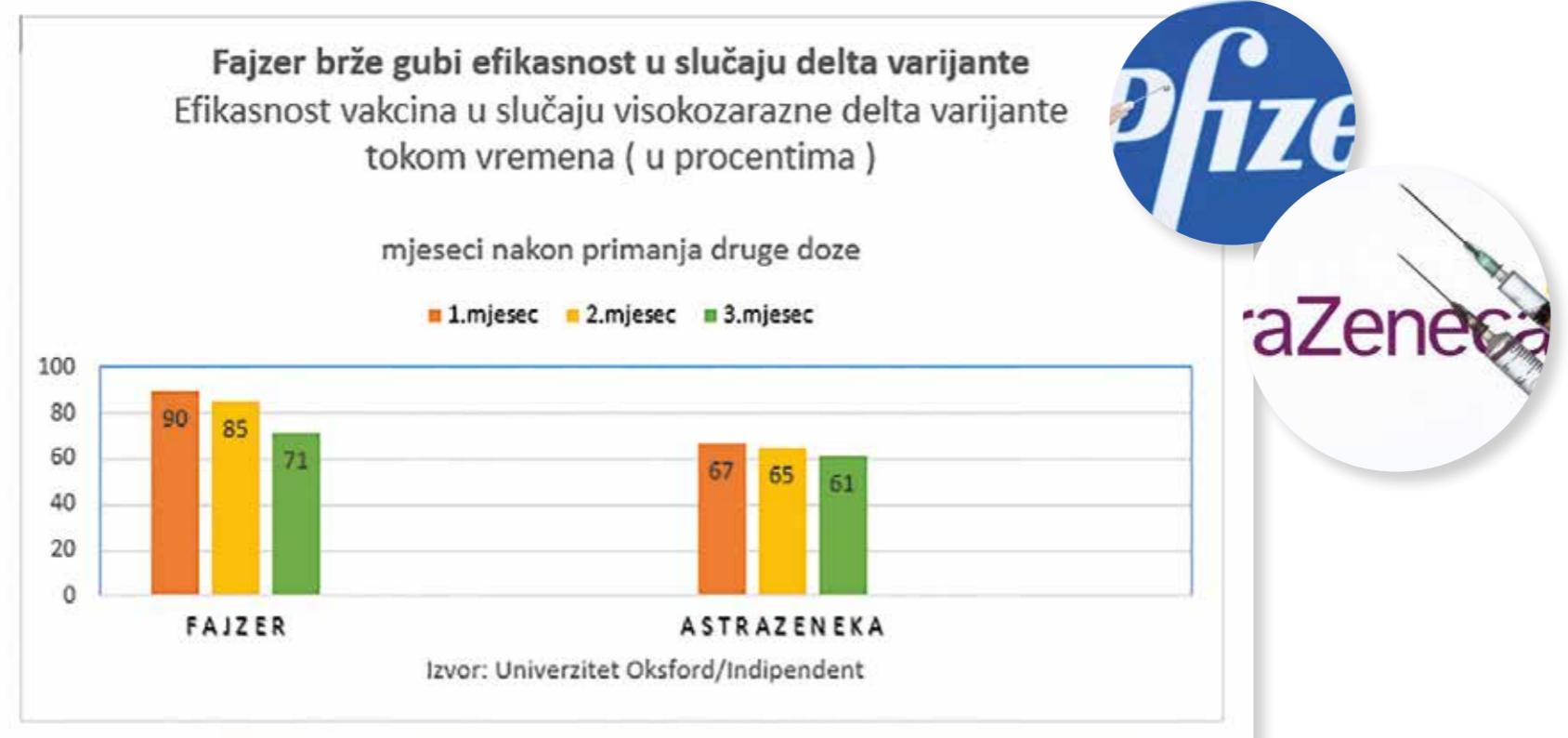
Iako tvrdi da „živi od vina i rakije“, u vlasništvu njegove supruge je i firma Markant d.o.o., koja se bavi marketingom i posredovanjem. Upućeni kažu da zbog dobrih odnosa sa Nebojom Ninićem ima značajan uticaj na IT industriju u Republici Srpskoj te da je, upravo zbog toga, ta firma izvela značajne informatičke zahvate u obrazovanju i sudstvu.

KOLIKO DUGO ĆEMO NOSITI MASKE? Evo šta kažu svjetski stručnjaci

Koja vakcina je EFIKASNIJA?

Fajzer ili Astra Zeneka

IVO SU REZULTATI DO SADA NAJVEĆEG ISTRAŽIVANJA

Potpuno vakcinisani stanovnici SAD-a mogli su, u većini mjesta, da ne nose zaštitne maske nešto duže od dva mjeseca. Međutim, porastom broja oboljelih delta sojem korona virusa, američki Centar za kontrolu i prevenciju bolesti ponovo je ažurirao smjernice za nošenje maski. Sada preporučuju da bi potpuno vakcinisane osobe trebalo da nose maske u zatvorenom prostoru u javnosti, u područjima značajne ili visoke stope prenosivosti.

Delta soj vraća maske

Šta se promjenilo? Kada su iz Centra prvi put objavili da bi potpuno vakcinisani ljudi mogli da se kreću bez maski, u tom trenutku, delta soj virusa je bio uzrok samo jednog postotka oboljelih infekcijom COVID-19. Sada je uzročnik velikog broja slučajeva i broj oboljelih svakodnevno raste. „Ako želite dodatnu bezbjednost, iako ste vakcinisani, razmislite o nošenju maske kada ste u zatvorenom prostoru, naročito na mjestima gdje su velike gužve“, kaže Entoni Fauči, vodeći američki epidemiolog.

„Ovaj virus se očigledno razlikuje od virusa i varijanti sa kojima smo do sada imali iskustva. Ima nevjerojatnu sposobnost prenošenja sa osobe na osobu. Budući da uticaj delta soja raste, a stručnjaci naglašavaju važnost nošenja maski, logično je zapitati se: kada ćemo, zaista, prestati da nosimo maske?“. Hoće li to postati „nova normalnost“ tokom sezone prehlade i gripe?

Evo šta do sada znaju stručnjaci za zarazne bolesti

Potpuno vakcinisani ljudi, odnosno oni kod kojih je prošlo dvije sedmice od završne doze vakcine, trebalo bi da nose maske u javnim i zatvorenim prostorima, te u područjima sa značajnim ili visokim prenosom, savjet je iz Centra. U gotovo svim situacijama na otvorenom prostoru može se ići bez maske, osim ako nije velika gužva. Zaštitne maske su i dalje potrebne u avionima, autobusima,

vozovima i javnom prevozu, kao i na mjestima sa puno ljudi, poput bolnica. Nevakcinisani, i oni koji su vakcinisani samo jednom dozom, ne moraju da nose maske samo ako vježbaju na otvorenom ili su u društvu male grupe vakcinisanih ljudi.

Većina hospitalizovanih nije vakcinisana

Delta soj virusa korona je vrlo zarazan i brzo se širi. Izgleda da potpuno vakcinisane osobe koje su se, ipak, zarazile korona virusom, sa ili bez simptoma, mogu da šire virus, ali stručnjaci vjeruju da je rizik u velikoj mjeri smanjen. Iako vakcine nisu 100 odsto efikasne, više od 97 procenata hospitalizovanih osoba sa COVID-om, nije vakcinisano, što pokazuje da vakcine, u stvari, funkcionišu i sprečavaju ozbiljnija oboljenja. Potvrđeno je da maska štiti i onoga koji je nosi i ljude oko njega, a idealno je sredstvo za smanjenje širenja korone u situacijama visokog rizika, tvrde stručnjaci. Respiratori virusi i infekcije šire se kapljicama koje izlaze iz nosa ili usta zaražene osobe i ulaze u nos, usta ili oči druge osobe. Samo fizička barijera preko nosa i usta otežava kapljicama da idu u bilo kojem smjeru, kažu doktori.

Imunizacija ili ne?

Centar za kontrolu i prevenciju bolesti SAD-a preostao je da, ponašob, objavljuje brojve zaraženih osoba koje su u potpunosti vakcinisane - osim onih koje završe u bolnici. Međutim, Ministarstvo zdravlja države Viskonsin nedavno je počelo da objavljuje pregled novooboljelih pacijenata COVID-19 među nevakcinisanim i vakcinisanim osobama. Iako su brojevi samo presjek za jednu državu i jedan mjesec – juli, oni, ipak, pokazuju u kojoj mjeri se zaraza, hospitalizacija i stopa smrtnosti razlikuju između vakcinisanih i nevakcinisanih. U julu je zabilježeno oko 125 slučajeva zaraze na 100.000 potpuno vakcinisanih, u poređenju sa oko 369 slučajeva na 100.000 stanovnika koji nisu bili potpuno vakcinisani. Sa stopom vakcinacije od oko 50 odsto u državi, u julu, to bi trebalo da znači da su se tri od četiri nova slučaja dogodila kod nevakcinisanih ljudi. Što se tiče hospitalizacija i smrti, razlika između vakcinisanih i nevakcinisanih je još veća. Otpriklje, četiri od pet osoba koje završe u bolnici su nevakcinisane. To znači da je vakcina efikasna u sprečavanju hospitalizacije za 73 odsto. Vakcine su efikasne 91% u sprečavanju smrtnog ishoda, jer je samo jedna, od 12 preminulih osoba, vakcinisana.

Kada ćemo prestati da nosimo maske?

Teško je reći kada ćemo potpuno prestati, s obzirom da je prestanak nošenja maski povezan sa krajem pandemije, kažu doktori. Neka vrsta smjernica za maske vjerojatno će biti na snazi, sve dok ne dođe do smanjenja širenja virusa u zajednici, kažu stručnjaci za zarazne bolesti. To bi moglo biti krajem 2021. godine, jer će do tada sve više ljudi imati pristup

vakcini. Što se tiče pre-stanka nošenja maski - o tome će se odlučivati od države do države, barem kada je riječ o SAD-u.

A nakon pandemije COVID-19?

Moguće je, naročito, jer je dokazano da maske štite od zaraze. Sezona gripa, praktično, nije postojala 2021. godine. Podaci Centra za kontrolu

SAMO DOBROVOLJNA VAKCINACIJA

Novo istraživanje sprovedeno u Velikoj Britaniji u kojem je učestvovalo 700.000 ljudi, ujedno i najobimnije takve vrste do sad, potvrđuje prethodne podatke da Fajzerova vakcina, tokom vremena, postaje sve manje efikasna. Ovo otkriće moglo bi podstaknuti vlade da svojim građanima ponude i treću dozu vakcine ili, kako se često naziva, buster (eng. booster), odnosno, pojačavač efekta. Fajzer vakcina, u početku, nudi bolju zaštitu od Astra Zenike. Nakon dva mjeseca, od druge doze primljene vakcine, sprečava do 85 odsto infekcija. U studiji istraživača sa Univerzitetom Oksford, koja bi tek trebalo da bude potvrđena i od strane drugih istraživača, prikazano je koliku zaštitu pružaju i koliko su obe vakcine visokoefikasne u odnosu na delta soj virusa korona.

SPUTNIJK PRILAGOĐEN DELTA SOJU

Ruski istraživači su objavili da su modifikovali vakcincu protiv koronavirusa Sputnjik V, kako bi bila efikasnija protiv delta soja korona virusa. Ruski ministar zdravlja Mihail Muraško izjavio je da stopa efikasnosti Sputnjika V iznosi 83 odsto, kada je u pitanju zaraza delta sojem korona virusa. Direktor Instituta Gamaleja Aleksander Ginzburg zalaže se za upotrebu vakcine pod nazivom Sputnjik lajt, za sve one koji su dva puta primili Fajzerovu vakcincu. Rusija je do sada razvila ukupno četiri vakcine protiv korona virusa i radi na petoj, potvrđile su ruske vlasti.

ISPRAVLJAJU SE VIŠEDECENIJSKE NEPRAVDE: Zamjenik predsjednika Gradskog vijeća grada Mostara govori za FAKTOR

Doktor Velibor Milivojević uvjeren je da u, kako su ga nekada nazivali, „gradu slučaju”, mogu da se pokrenu neophodne promjene koje će, između ostalog, Srbima i u praksi vratiti konstitutivnost, ali i posao u Mostaru i drugim opštinama. U Gradsko vijeće izabran je sa srpske liste „Ostajte ovdje - Zajedno za naš Mostar”, deceniju nakon čekanja na izbore, svjestan da je pred novim vlastima mnogo posla. Neki od ciljeva su da se cirilica ponovo uvede u upotrebu, te da se završi Saborni hram bez koga Mostar nije to što jeste. Ipak se krenulo sa mrtve tačke, a put je dug.

Šta će za Srbe značiti odluka Skupštine Hercegovačko-neretavanskih kantona (HNK) o izmjenama Ustava tog kantona, na osnovu koje će konačno biti konstitutivan narod?

ministarstvima odgovarati nacionalnoj strukturi po popisu iz 1991. godine.

Vjerujete li u njenu primjenu u praksi u punom obimu?

Odlukom o usvajanju amandmana na Ustav HNK koji se tiču konstitutivnosti Srpskog naroda u ovom kantonu i korištenja cirilice, konačno je ispravljena višedecenijska nepravda, i ovaj Kanton se vratio u Ustavne okvire Federacije BiH i Dejtonske BiH. O trenutku donošenja možemo da polemišemo, da analiziramo šta su bili razlozi ovog neusvajanja i ranije i ovako grubog kršenja Ustava BiH, ali može je mišljenje da bi svi u BiH trebalo da se fokusiramo na pozitivne stvari, na sve one progresivne odluke koje nas spajaju, pa u svjetlu toga i sad da pozdravimo ovu odluku, da joj se radujemo, ali da nas i obavežemo da još više radimo kako bismo ubrzano imali i realne rezultate na terenu. Nastavljujući sa politikom građenja dobrih odnosa sa svim drugim političkim subjektima, što uvijek i ne zavisi samo od nas, nastojaćemo da ostanemo do sljedni i stava istinske, a ne samo deklarativne ravnopravnosti svih građana. Ovom odlukom i zakonski postajemo konstitutivni narod u ovom kantonu i imamo pravo na primjenu i učenje svog jezika, svuda gdje zakonske regulative to dozvoljavaju. Nadamo se da će u skorijoj budućnosti i nacionalna struktura zaposlenih u državnim institucijama, kantonalnim upravama,

Primjena i njeno sprovođenje u punom kapacitetu zasigurno će biti dug proces. Bitno je da smo se pokrenuli sa mrtve tačke, da idemo u dobrom smjeru, a nadam se da ćemo svi u ovoj državi shvatiti da uvažavanjem i poštovanjem onog drugog ili trećeg jedino možemo da gradimo društvo zajedničke budućnosti. Da bi se i pripadnici srpskog naroda, kao brojčano najmanjeg u Federaciji, osjetili ravnopravnima - potrebna je dobra volja preostala dva naroda da se i zakonske odredbe sproveđu u djelu i da na bazi povjerenja i uvažavanja svi krenemo naprijed.

Ukazivali ste i ranije na probleme srpske zajednice u Mostaru po pitanju zapošljavanja i nedovoljnog izdvajanja budžetskih sredstava. Kako riješiti to pitanje, gdje će se nedostatak finansijski najviše odraziti i da li postoji mogućnost da se stvari poprave?

Kada je u pitanju Grad Mostar situacija je slična kao i u čitavom kantonu. Procenat zaposlenih službenika u Gradskoj upravi je ispod pet odsto što je daleko od zakonski potrebnih dvadesetak odsto, po popisu iz 1991. godine. Imamo obećanja da će se pri svakom sljedećem zapošljavanju voditi računa i o ovoj zakonskoj

obavezi. Vrijeme koje je ispred nas će pokazati da li je statistika, nakon dvije ili tri godine, po ovom pitanju bolja. U samom budžetu grada za ovu godinu koji je bio gotovo spreman, bilo je malo mogućnosti za izmjenu. Uvrštena su sredstava za rješavanje vodosнabdijevanja naselja Željuša koje je jedino u tom dijelu grada bilo bez vode. U realizaciju tog projekta trebalo bi da se krene ovih dana. Podržan je i rad Muzeja Žitomislić u kompleksu Manastira Žitomislić čime je omogućeno da se prelijepi prostor muzeja i vrijedna stalna postavka, kroz stalni rad dvoje zaposlenih, približi svakom građaninu Mostara, a kroz kvalitetne promocije privuku i posjetiocu koji ovdje borave ili prolaze. Našlo se prostora i za skromnu podršku kulturnih i humanitarnih organizacija, te manjih infrastrukturnih projekata. Nadam se da će u svakom sljedećem budžetu biti sve više sredstava za projekte koji će poboljšati život pripadnika srpske zajednice, ali i svakog drugog stanovnika Mostara.

Ima li spremnosti vlasti da se promjene sporni nazivi ulica u Mostaru, Saborna crkva Svete trojice do kraja obnovi, prihvati srpski jezik i cirilica kao ravnopravno pismo?

Kada govorimo o promjeni naziva spornih ulica, raduje me činjenica da spremnost postoji. Do toga će sigurno doći i sa mostarskih ulica će se skinuti sporni nazivi. Koja će forma i dogovor u vezi sa tim biti postignut nisam siguran, ali vjerujem da će veliki broj ulica da dobije nazive po poznatim umjetnicima, književnicima, naučnicima, sportistima i humanitarnim radnicima. Saborni Hram Svetе Trojice u Mostaru će se završiti i on se već sad uzdiže nad Mostarom i upotpunjene sliku našeg lijepog grada. Njegovom kompletном obnovom, sada su u toku radovi u unutrašnjosti hrama, završetkom okolnog partera i prilaznog stepeništa i kapije dobiće se jedna cjelina bez koje Mostar nije to što je oduvijek bio, a pravoslavni vjernici svoj vjerski objekat

BRUKA!

Pljušte žalbe zbog namještenih konkursa u Gradskoj upravi

GRAĐANI OPLELI PO STANIVUKOVIĆU:

„Mislila sam da ste vi promjena kad ono čorak!“

„Vjerovala sam da može bolje i da je talas promjena krenuo vašim dolaskom na mjesto gradonačelnika Banja Luke, jer sam vjerovala da ćete upravo Vi biti taj koji će se zalagati za sprovođenje pravde i pravičnosti, ali očito sam se prevarila.“ Ovo je gradonačelniku Drašku Stanivukoviću, kako saznajemo, u pismu poručila Banjalučanka Danka Savić u žalbi na namješteni konkurs za popunu pozicije koordinatora za digitalnu komunikaciju u Gradskoj upravi.

Prvorangirani na ovom konkursu, kako je Faktor i ranije nagovijestio, bio je Stanivukovićev saradnik iz predizborne kampanje Vedran Radivojević koji uređuje i vodi privatne Stanivukovićeve profile na društvenim mrežama i za to

prima platu od 1.800 KM iz budžeta Grada Banja Luke.

Mlada Banjalučanka je jedna od više desetina ogroženih kandidata koji su uputili i formalne žalbe na aktuelne konkurse za popunu 34 mjesta u predizborne kampanje, ismijavao ovakvu praksu u promotivnom videu na

U pismu koje je do stavila na adresu gradonačelnika, Savićeva je navela da Stanivuković nastavlja sa zapošljavanjem stranački podobnih ljudi te ga podsjeća da je upravo on, tokom predizborne kampanje, stoji u žalbi mlade Banjalučanke.

Prema dokumentaciji iz žalbenog postupka koja je u posjedu Faktora, nekoliko desetina učesnika

Postovani Gradonačelnice,

Kao неко ко је дубоко бјеровао у „зрно“ промјена у овој земљи и у овом граду, а које сте управо Ви обнешавали и на сва звона говорили о запошљавању „подобних а не способних“, приморана сам да уз жалбу на Рješenje о пријему у радни однос кандидата, број: 12-Г2094/21 од 30.07.2021. године за радно мјесто Координатор за дигиталну комуникацију у Кабинету градонаčelnika Градске управе Града Бања Лука на које је примљен кандидат Ведран Радивојевић, напишем и ово пропратно писмо, иако можда није професионално.

Изгледа, поштовани Gradonačelnice, да управо Ви који важите за „човјека промјена“ настављате са истом прaksom запошљавања као и ваши претходници из супротног политичког тabora, а како сте и сами казали на свом Јутјуб каналу „Rođak do rođaka, свој do свогa“.

Питам Вас, поштовани Gradonačelnice, да ли је поштено да поред дјетeta poginulog борца отаџбинског рата које је завршило Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, спонутно на мастер студију тог истог факултета са просјеком 9,8, са одrađenim pripravnim чланом и радним искуством у тражenoj стручnoj spremi od 3 (tri) године, Ви баш изaberete свог „човјека колегу“ са завршеном вишом школом. Комуникациони колег Бања Лука, радним стажем од 6 (шест) мјесeci и ако је вјерovati колегама новинарима јединom препоруком а то је да је рођак господија Јелене Трivić. Да ли се то листа успешних кандидата бирала „по оцјени?“

ŽALBA
Баня Лука, 12.08.2021.

Postovani,
Ovom prilikom uplažem žalbu na odluku i rješenje na Javni konkurs pod brojem 12-G-1389/21 za radno mjesto Referent za operativne poslove i kontakte sa građanima u Gradskoj upravi Grada Banja Luke.

Razlozi ove žalbe su:

1. Obavještenje sam dobila 06.08.2021. godine a Rješenje o prijemu u radni odnos kandidat je doneseno 30.07.2021. godine. Po kojem zakonu se u žalbenom roku primaju kandidati u radni odnos?
2. Prvorangiran kandidat je simpatizer i član stranke PDP (sve je tu jasno).
3. Ponovna degradacija članova porodice poginulog boraca na Javnim konkursima jer ja kao dijete poginulog borca (sa uredno dostavljenim rješenjem) ne znam čak ni koliko sam bodovala imala. Ja, kao i svi ostali kandidati, nemamo na uvid rang listu.
4. Na zvaničnu e-mail adresu Odjeljenja za ljudske resurse sam poslala zahtjev (u kojem se pozvala na zakon o slobodi i pristupu informacijama) da mi se dostavi kompletan rang lista/bodovna lista za ovaj konkurs.

Očekujem odgovor na ovu žalbu u zakonskom roku.
Banja Luka, 06.08.2021. god.

S poštovanjem,
Jasna Šišljadić

žalbu, bile zaposlene u PDP-u na poslovima srednje stručne spreme i to na pola radnog vremena", navodi se u njenoj žalbi.

Istovremeno, ona je podnijela i žalbu na izbor Tanje Palačković, koja je na lokalnim izborima bila kandidatkinja PDP-a za odbornika u Skupštini grada. Palačkovićeva je, kako se i moglo očekivati, primljena na mjesto referenta u Kancelariji za gradane, gdje je „uhljebljena“ na određeno radno vrijeme odmah nakon izbora.

„One nemaju jednu godinu radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom, jer su, sudeći po podacima iz Poreske uprave koje prilažem uz

izabrani kandidati Stojisavljević (Bođan) Milića i Mušić (Nenad) Nikolića ne испуњавaju услове који су прописани јавним конкурсом за radio mjesto Referent za tehničke i opštine poslove u Кабинetu градonačelnika јер именоване nemaju radio iskustvo sa visokom stručnom spremom. Оба кандидата су прије Градске управе радиле у ПДП-у на пословима са средњом инску може стечи radio iskustvo са visokom stručnom spremom a kao dokat prikladem podatke из Poreske uprave PC из којих се то jасно види. Такође, право чињениčno stanje Одбор за жалbe може утвrditi i uvidom u radne knjizice imenovanih.

Имајући у виду све наведено тражим да поступите законито и поништите Рješenje градonačelnika број: 12-Г-2092/21 због погрешно utvrđenog чињeničnog stanja te da се од стране испuњавају све услове јавног конкурса.

ПРИЛОГ:

- Подаци из Poreske uprave PC за Stojisavljević Miliću;
- Подаци из Poreske uprave PC за Mušić Nikoliću;

Подносилац жалбе
Цуњак Борислава
Zemljistača Cunjak

bilo namješteno i to na način koji daje matematički nemoguće rezultate.

„Prema pravilniku, svaki član komisije, a bilo ih je troje, kandidate mogu ocijeniti u rasponu od pet do deset bodova. Dakle, prvorangirani kandidat je mogao dobiti najviše 30 bodova, a u stvarnosti je dobio tri puta više – 90! Očigledno je da je konkursna komisija izmijenila sistem bodovanja na način da odgovara kandidatu koji je njihov favorit i kako bi se napravila što veća razlika u odnosu na ostale kandidate“, stoji u njenoj žalbi.

Prema tvrdnjama upućenih izvora ne očekuje se da će i jedna žalba biti uvažena, a neki od kandidata, sudeći po sadržaju žalbi, rekli su da se neće pomiriti s tim i da će pokrenuti sudski spor protiv grada Banja Luke.

B.V.

JASNA PORUKA SA SKUPA „ŽIVJEĆE SRPSKA“ NA MRAKOVICI

NARODU DA POLAŽU RAČUNE: U SNSD-u nema mesta za neodgovorne direktore

“ Unutar SNSD-a ne mogu da postoje oni koji se nalaze na funkcijama, a okreću glavu od naroda. Vi morate da mi date informacije o njima i tako mi pomognete da ih „pobacamo“ sa funkcija. Ne možeš biti direktor, a da ne pomažeš narodu. Nećeš biti direktor!”, glavna je poruka lidera najjače stranke u Republici Srpskoj Mi-

lorada Dodika, sa velikog stranačkog skupa na Mrakovici. Nema dileme ko je najvažniji. Samo je srpski narod bitan, kazao je Dodik.

„Ja ću provoditi vašu volju prema svakom funkcioneru. Važniji ste mi vi nego svi direktori i svi stranci koji se poredaju od istoka do zapada! Onaj ko bude direktor - mora svakih šest mjeseci da polaže ra-

čune narodu”, kategoričan je Dodik. Najavio je i obračun sa neodgovornim funkcionerima za koje je imao i adekvatno ime.

„Znam da po opština- ma ima bitangi koji ne rade poštено svoj posao. Njih moramo da se riješimo”, na- glasio je lider SNSD-a. I smjernice za stranku su precizno definisane. Taj kompas neće izgubiti.

E.F.M.

TAČNE BROJKE

Prema podacima zvaničnih organa, 21. avgusta na Mrakovici je došlo 211 autobusa i preko 5000 putničkih automobila. Kada se sve sabere, opet neće biti dobro onima koji znaju da protiv ove matematike teško da će pomoći spinovanje medija koje vode bivši konobari.

RUŠENJE MITOVA: Komisija za istraživanje stradanja Srba u Sarajevu

PRIVATNI ZATVORI I SILOVANJA SRPKINJA

Monstruozno: Šokantni dokazi o ubistvima i zlostavljanju djevojaka i žena

Privatni zatvori, koje su vodile muslimanske i hrvatske paravojne formacije, nicali su u Sarajevu kao gljive neposredno nakon početka rata. Prema riječima predsjednika Srpskog građanskog vijeća Mirka Pejanovića, ovi zatvori postojali su na nekoliko lokacija u Sarajevu, a neki su postali poznati po svojoj surovosti. Oni nisu bili „pogodni“ objekti za smeštaj zatvorenika, a оформljeni su u školama, podrumima zgrada, prodavnica...

Lokalni zatvori, raštrkani po cijelom gradu, bili su u nadležnosti komandanta takozvane Armije RBiH. Nelegalna pritvaranja posebno su bila česta u zonama odgovornosti 9. brdske brigade. Najzloglasniji privatni zatvori u dijelovima Sarajeva, pod kontrolom takozvane Armije RbiH, bili su: zatvor pod nadzorom Jusufa Juke Prazine, pored Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, u blizini Stadiona Koševo. Pripadnici njegovih jedinica bili su posebno „poznati“, jer su odvodili civile, krali dragocjenosti i prisvajali njihove stanove. Ništa manje strašan nije bio ni zatvor na Alipašinom polju, koji je kontrolisao izvjesni Kruško, te oni na području Otoke, Čengića Vile, u Dobrinji, Hrasnici i zatvor u Pazariću koji je funkcionisao tokom čitavog rata.

Mnogi Srbi su mjesecima bili zatvoreni u Centralnom zatvoru i kasarni „Viktor Bubanj“, bez zvaničnih naloga za hapšenje ili podizanja optužnica. Brojne izjave srpskih zatvorenika govorile su o nečovječnom postupku, premlaćivanju, mučenju, lišavanju adekvatne hrane, sna i medicinske njegе, navodi se u zaključnom izvještaju Nezavisne međunarodne komisije za istraživanje stradanja Srba u Sarajevu od 1991. do 1995. godine.

Zatvorenice su silovane. Pismo Privremenog otpravnika poslova Stalne misije Jugoslavije pri Ujedinjenim nacijama, upućeno generalnom sekretaru 18. decembra 1992. godine, identificovalo je osam

bordela kojima je upravljala takozvana ARBiH u Sarajevu. Sljedeće lokacije su identifikovane u Sarajevu i okolini, kao mjesta na kojima su srpske djevojke i žene bile seksualno zlostavljane: hotel „Zagreb“ u Sarajevu, gdje je između 40 i 50 srpskih žena zlostavljan; studentski dom „Bjelave“ u Sarajevu, u kojem je silovano oko 30 srpskih žena; sportski centar „Zetra“, gdje je bilo zlostavljanje oko 30 Srba; kafić „Borsalino“ u Sarajevu, u kojem je silovano desetak žrtava; zatim u prostorijama nekadašnje kompanije „Đorđević“ na Ciglanima, u kojima je oko 30 žena srpske nacionalnosti zlostavljan; u prostorijama Arhitektonsko-građevinsko-tehničke škole u Sarajevu silovano je 100 Srpskinja; u zgradama osnovne škole u selu Tarčin kod Hadžića zlostavljanje oko 50 žena srpske nacionalnosti te u selu Urduk, kod Pazarića, desetak žena.

Veliki broj žena je, takođe, zlostavljan u prostorijama javnih ustanova kao što su škole, hoteli, stadioni, vojne kasarne i sportske dvorane, te u privatnim stanovima i kućama. Mnoge od njih nisu prijavile silovanje iz različitih razloga: vremena, srama, političkog uplitnja, migracije i raseljavanja, trauma, ubistava silovanih žena i perioda koji je uslijedio, imajući u vidu da je veliki broj žrtava umro od starosti ili lošeg zdravlja. Kao rezultat toga, ne zna se tačan broj žena žrtava silovanja i drugih oblika mučenja, čak ni mnogo godina nakon rata, napominje se u izvještaju Nezavisne međunarodne komisije za istraživanje stradanja Srba u Sarajevu.

DAO IMOVINU I STAN DA PREĐE U SRPSKU

Najzloglasniji su bili improvizovani zatvori „Baltazar“ i „Stela“, u kojima su redovno ubijani srpski civili. U Dobrinji je počinjeno 417 krivičnih djela protiv 248 identifikovanih žrtava. Od ovih žrtava 98 je ubijeno, a 11 je nestalo. S pravom se može pretpostaviti da je i ovih jedanaest nestalih takođe ubijeno, jer nikada nisu uspostavili nikakav kontakt sa rođbinom od 1992. godine. Neki zatvorenici su bili pušteni nakon plaćanja otkupnine ili predavanja cijelokupne imovine vlastima RBiH. Nakon puštanja iz zatvora „Stela“, srpski zatvorenik Dragan Stanojević dao je svu svoju imovinu i stan nekim službenicima Ministarstva unutrašnjih poslova RBiH, u zamjenu za priliku da pređe liniju sukoba na teritoriju Republike Srpske.

Bajramovića Ćele, maltretirali, tukli i silovali – nakon svih mučenja i patnji, bila je primorana da napusti Sarajevo u kojem je živjela 36 godina. Prema izjavi bivšeg vojnika takozvane ARBiH Jasmina Šljive, on i Jusuf Lendo, Suvad Milić i Sakib Puškar, te svi vojnici 10. brdske brigade, u Sarajevu su redovno silovali srpske djevojke. U februaru 1993. godine, u sobi briгадe „Storm kompani“, oni su silovali 12-godišnju srpsku djevojčicu. Žrtva je umrla zbog silovanja i mučenja. Prema izjavi Jasmina Šljive, tokom 1993. godine silovali su oko 50 žrtava na istoj lokaciji.

A.J.

VRTLOG STRASTI I KRIVICE: Preljuba ima samo emocionalnu težinu, sud je ne dokazuje!

ŠTA NAKON PRELJUBE: Može li se opstati u takvom braku?

U Republici Srpskoj je lani oboren neslavni rekord po nikad manjem broju zaključenih brakova, ali zato razvoda nije manjkalo. Očekivano, prevara je bila razlog gotovo četvrtine rastavljenih bračnih parova.

Struka objašnjava zašto je preljuba u braku najteža izdaja koja porodični život ruši u paramparčad, a zajedništvo izgleda kao velika laž. Tatjana Preradović Sjenica, partnerski i sistemski porodični psihoterapeut kaže da je nevjerstvo ubica povjerenja. To je izdaja na više nivoa, napuštanje, odbacivanje i ponizanje, sve ono od čega bi ljubav trebalo da nas zaštiti.

“ Partnera, koji je u ulozi prevarene osobe, prati doživljaj iznevjerjenosti, šok, očaj, česti naleti plača, tuga, ljutnja, poljuljano samopouzdanje, nemir, nesanica ili noćne more u vezi sa prevarom pa sve do reakcija koje pripadaju posttraumatiskom stresnom sindromu. Pitanja koja sebi postavlja takav partner, kasnije, kada neko vrijeme od otkrivanja nevjerstva prođe, jesu: Da li ja mogu preći preko ovoga? Da li sam ja glup/glupa ukoliko uopšte pomicam da preko toga predem? Šta će reći drugi ako mu/njoj oprostim? Da li ću ja ikada moći ponovo da vjerujem svom partneru/partnerki? Da li je moguće da nisam primjetio tako nešto na vrijeme i ako nisam, onda mora da sa mnom nešto nije u redu i mnoga druga pitanja”, kaže Preradović Sjenica.

Bračna nevjera krije duboke motive onih koje žive u zajedništvu, a Preradović Sjenica objašnjava da osoba koja je „švrljala“ na taj način vidi izlaz iz bračne zajednice.

„Partner koji je varao može osjećati krivicu i stid, kajanje i želju da mu bude oprošteno te strah da je situacija neoprostiva, ili pak olakšanje zbog toga što ne mora više kriti prevaru. A ponekad je želio i da napusti brak, ali nije znao kako to da uradi, tako da sad prebacivanje odgovornosti za izlazak iz braka ili veze može pripasti drugom partneru. Kada govorimo o odgovornosti, kako je važno da partneri razlikuju odgovornost za donošenje štetnog izbo-

ra, kao što je prevara, od odgovornosti za ponovnu izgradnju nekog partnerskog odnosa koji je narušen prevarom, jer su to dvije različite stvari. Odgovornost za izbor ponašanja kao što je nevjerstvo je isključivo na onom koji vara, dok je odgovornost za izgradnju i restrukturisanje odnosa nakon prevere zajednička za oba partnera”, kaže Preradović Sjenica.

Osim obostrane ljubavi, na to hoće li brak opstati utiče porijeklo, kultura, društvena sredina, pa i porodice iz koje supružnici dolaze.

„Često srećemo uvjerenja da bi brak trebalo sačuvati zbog djece, iako smo u njemu nesrečni, poruke da bi trebalo da čutimo i trpimo, zbog finansijske nesigurnosti, zbog rodnih uloga, itd. Takođe, osoba koja je prevara često se pita što će ljudi misliti o njoj ukoliko oprosti prevaru, a to može da utiče na donošenje odluke. Takođe, modeli partnerskih odnosa u našim porodicama mogu da utiču na naše izbore. Na primjer, ako smo u našoj porodici imali primjere parova koji su se razvodili zbog nevjere tu postoji uvjerenje da je nevjera neoprostiva. To može uticati i da mi postupimo na isti način. U suprotnom, ukoliko u našoj porodici nije bilo razvoda i ostalo se u braku nakon prevere, tu postoji poruka „ostati u braku po svaku cijenu“ i to može uticati na naše izbore”, pojašnjava psihoterapeutkinja.

Nevjera, ipak, nije glavni razlog za razvod braka. Na sudu se ne dokazuje prevara, niti taj pravosudni organ uopšte

utvrđuje krivicu zašto su se bračni odnosi narušili. Pojedinci očekuju da će imati neke beneficije jer nisu skrivili razvod braka, kao i dobijanje starateljstva, ili da će u postupku podjele imovine, nakon razvoda braka, imati veća prava na zajedničku imovinu, pojašnjava za Faktor advokat Marija Blagojević.

„U praksi situacija je drugačija. Ne dokazuje se činjenica da li je supružnik počinio prevaru ili bilo šta skrivio da bi se brak razveo. Brak će se razvesti ako jedan od supružnika smatra da

su bračni odnosi trajno narušeni i da zajednički život više nije moguć. Takođe, nije od uticaja ni činjenica da li je drugi supružnik saglasan da se brak razvede ili želi da ostane u braku. Tako da prevara ima samo emocionalnu težinu za partnere koja dovodi do nemogućnosti opstanaka braka, dok je za sud samo bitna činjenica da jedan ili oba supružnika smatraju da su bračni odnosi teško i trajno poremećeni i da dalji zajednički život nije moguć. Bitno je istaći da se takve vanbračne ak-

tivnosti u sudskom postupku ne smatraju relevantnim za utvrđivanje sposobnosti roditelja da brine o djeci ili za pravčnu podjelu zajedničke imovine”, kaže Blagojević.

Zakon ne pruža nikavu zaštitu prevarenom partneru.

„S obzirom da se presudom ne utvrđuje krivica supružnika za razvod braka, prevaren partner neće dobiti moralnu satisfakciju, kakvu obično očekuje, jer nije skrivio razvod braka“, pojašnjava advokat Blagojević.

S.D.

OD MIRENJA SLABA VAJDA

Rijetki su slučajevi kada je postupak mirenja u slučajevima prevere bio uspješan.

„Kada supružnici dođu u fazu da pokrenu postupak razvoda i kada bračne probleme ne uspiju da riješe u četiri zida, obično ostanu kod te odluke“ kaže Blagojević.

KOJA JE GODINA NAJKRITIĆNIJA?

Često smo svjedočili situacijama samoubistava i ubistava supružnika zbog preljuba. Većina, ipak, završi razvodom. Statistika pokazuje da je prosječno trajanje bračne zajednice prije razvoda bilo 13,5 godina. Od ukupnog broja razvedenih brakova, od prve do pete godine razišlo se čak 21,2 odsto supružnika, 21,1 procenata razide se između pete i devete godine braka. Nekima je teška i prva godina pa je od braka odustalo 2,4 odsto parova, a ukupan procenat brakova razvedenih nakon 25 i više godina je 17,3 odsto.

NEZAPOSLENOST SMANJENA ZA 14,7 ODSTO

Posao u Republici Srpskoj traži 75.681 nezaposleno lice što je za 13.091 ili 14,7 odsto manje u odnosu na isti period 2020. godine, rekao je direktor Zavoda za zapošljavanje Miroslav Vujičić. Na evidencije nezaposlenih najviše je kvalifikovanih radnika – 24.094, kao i onih sa srednjom stručnom spremom 24.586, zatim nekvalifikovanih radnika 14.366 i sa visokom stručnom spremom 9.384.

Na radno mjesto čeka i 1.226 polukvalifikovanih radnika, 457 visokokvalifikovanih, sa višom stručnom spremom njih 919, zatim 572 mastera, 59 magistara i 18 doktora nauka. Vujičić je potvrdio da je za prvi šest mjeseci sa evidencije nezaposlenih Zavoda zaposleno „skinuto“ 16.450 lica što je za 36,8 odsto više u odnosu na 2020. godinu kada je posao dobilo 12.027 lica. Od 1. januara do 30. juna na evidenciju nezaposlenih prijavilo se 8.905 lica, a kojima je radni odnos prestao u ovoj godini.

U skladu sa Akcionim planom zapošljavanja za ovu godinu, koji je usvojila Vlada Republike Srpske, kroz realizaciju pet programa zapošljavanja do sada je odozvano 23.731.000 KM za zapošljavanje 4.795 lica sa evidencije nezaposlenih.

NOVO POVEĆANJE PENZIJA

Od septembra će penzije u Republici Srpskoj biti uvećane za dva odsto, odnosno ukupno pet odsto od početka godine. Predsjednik Vlade Republike Srpske Radovan Višković rekao je da je lako izračunati koliko će iznositi dato povećanje s obzirom na to da se trenutno na mjesecnom nivou za isplatu penzija obezbeđuje 100 miliona KM.

"Ovi dva odsto koji idu od 1. septembra, oni će od nove godine ući u redovno usklađivanje, što će nominalno biti više od proste matematike od 2.000.000 KM", izjavio je Višković novinarima.

Premijer Srpske je naveo da su penzije od 2013. godine, kroz redovna i vanredna usklađivanja, uvećane za oko 34,5 odsto, te da se, zahvaljujući trezorskom poslovanju, redovno isplaćaju.

Višković je naveo da su u Federaciji BiH od 2013. godine povećane penzije svega 15 odsto i da je rukovodstvo Srpske odgovorno prema svojim građanima. Naglasio je da penzije nisu bile upitne ni u periodu korone i naveo da je prije maja isplaćena jednokratna pomoć penzionerskoj populaciji od 18.900.000 KM, uz banjsko liječenje i druge pomoći za potrebe ove populacije, čija se problematika kontinuirano prati.

ISPUNJENO OBEĆANJE! REKORDNA PROSJEČNA PLATA U REPUBLICI SRPSKOJ

LJUEPE VIESTI: Mjesecna zarada u julu veća od **1.000 KM**

Zvanična statistika potvrdila je da su julskim platama zaposleni u Republici Srpskoj dobili i veće iznose na računu i da je po prvi put prosječna zarada, nakon oporezivanja, premašila 1.000 maraka i iznosila je tačno 1.019 KM.

U odnosu na isti mjesec prethodne godine, prosječna julска plata od 1.019 KM nominalno je veća za 6,7%, a realno za 4,9%, dok je u odnosu na jun 2021. nominalno povećana za 2,5%, a realno za 2,6%.

Prosječna mjesecna bruto plata iznosila je 1.559 KM, podaci su Zavoda za statistiku Republike Srpske.

U odnosu na juli 2020. godine, sva područja su ostvarila nominalni rast plate nakon oporezivanja, a najveće povećanje zabilježeno je u područjima administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (17,1%) ; umjetnost, zabava i rekreacija (17%), te vađenje ruda i kamena (11,6%).

Kao i do sada, najviša prosječna primanja imali su zaposleni u sektoru finansijske i djelatnosti osiguranja i to 1.526 KM, dok je najniža prosječna plata, nakon oporezivanja, u julu 2021. godine isplaćena u oblasti djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane, hotelijerstvu i ugostiteljstvu i iznosila je 729 KM.

Nije rasla samo plata već i industrijska proizvodnja u Srpskoj.

Prema podacima Zavoda za statistiku, kalendarski prilagođena indu-

KOLIKO ZARAĐUJU SRBI U NEMAČKOJ? ZIDARIMA GOTOV 3.000 EVRA

U Njemačkoj, gdje živi oko 450.000 Srba, naši građani najviše rade na težim poslovima, poput građevinskih, na kojima u prosjeku zarađuju i do 2.500 evra mjesечно. Mnogo Srba je u Njemačkoj zaposleno i u ugostiteljstvu, gdje su plate nešto manje i kreću se oko 1.800 evra. Naše medicinske sestre, u ovoj ekonomski najrazvijenijoj evropskoj zemlji, zarađuju i do 2.600 evra, piše Blic.

Srbi u Njemačkoj često rade i u metalnoj industriji i proizvodnji. Mnogi od njih su i šoferi, ali ih ima i dosta koji rade na poslovima obezbjeđenja, čišćenja i održavanja. Ovo su po pravilu manje plaćeni poslovi i naši građani na njima mogu da zarade najviše do 2.000 evra.

Dodatak do oko 3.000 evra, koliko mnogi naši građani u Njemačkoj zarade mjesечно, najčešće ostvaruju po osnovu dodatnih poslova koje rade po dva do tri sata dnevno. Treba reći i da se plate u Njemačkoj znatno razlikuju i po gradovima. Tako se, recimo, mnogo više zarađuje u Frankfurtu, Minhenu i Štutgartu, odnosno u ekonomski razvijenijim metropolama.

Takođe, podaci govore da zaposleni sa akademskim obrazovanjem zarađuju i do 40 odsto više od svih zaposlenih. Računice pokazuju i da Srbi u Njemačkoj zarade i do 30 odsto manje od Njemaca koji su često na rukovodećim i bolje plaćenim radnim položajima.

LIDL: NOVA RADNA MESTA U LOGISTIČKOM CENTRU NOVA PAZOVA

Kompanija Lidl Srbija je raspisala konkurs za zapošljavanje do 30 novih radnika u logističkom centru u Novoj Pazovi na poziciju skladišni radnik, gdje se posao obavlja uz pomoć napredne tehnologije i softvera, koji u velikoj mjeri umanjuje fizički zahtevan dio ovog posla.

Lidl Srbija broji više od 2.200 zaposlenih i u svom poslovanju obuhvata raznolike pozicije za zaposlene i to u oblasti prodaje, logistike i sistema podrške u upravi. Velika pažnja se posvećuje obučavanju zaposlenih i stalnom obezbeđivanju prilika za razvoj i napredovanje, pri čemu se vodi računa o poštovanju principa jednakosti i uvažavanju različitosti.

Kompanija Lidl Srbija nastavlja da širi svoje poslovanje otvaranjem novih prodavnica, ali i drugim investicijama. Nedavno je postavljen kamen temeljac drugog po redu logističkog centra kompanije u Lapovu, investicije od oko 70 miliona evra, kada je najavljen otvaranje novih radnih mesta za čak 250 zaposlenih.

LEGENDA OBAVIJENA MAGIJOM: Mjesto gdje vile plešu i ispunjavaju želje

Svega četrdesetak kilometara od Banja Luke, u kanjonu hladne i brze planinske rijeke koja izvire ispod planine Čemernice - vodopadi, pećine, nekoliko virova. Za ovu, još uvijek, netaknuto prirodnu ljepotu u blizini Kneževa mnogi nisu čuli, a oni koji su bar jednom posjetili ovo čarobno mjesto uvijek se rado vraćaju.

Radi se o Vilenskim vrelima i kanjonu rijeke Cvrcka. Ovaj prostor, koji ostavlja bez daha, postao je jedna od glavnih destinacija mnogih planinara i ljubitelja netaknute prirode.

Da ostatak Republike Srpske, BiH, ali i regionala sazna za kanjon Cvrcke i njegove ljepote zaslužni su članovi Planinarskog društva „Vilenska vrela“, koji svojim aktivnostima svakodnevno doprinose njegovoj promociji.

Zahvaljući njima, označena je staza, napravljene su klupe, te su Cvrcka i Vilenska vrela zlatnim slovima upisana u rokovnike i mape mnogih planinarskih društava.

O kakvoj prirodi se radi uvjerio se i reporter Faktor magazina koji je jedva uspio da pređe stazu dugu oko 12 kilometara i da se okupa u prelijepom, ali prehladnom Opakom viru.

Prije no što smo krenuli u ovu avanturu, zamolili smo Milana Kalabić iz Planinarskog društva „Vilenska vrela“ da nam bude vodič, što je ona prihvatala i povećala nas u skrivene, gotovo nestvarne darove prirode. Prvi savjet za sve je bio da moramo imati prikladnu odjeću i obuću, te da ovaj put moramo shvatiti ozbiljno. Potrudili smo se da to, djelomično, ispunimo.

Na put smo krenuli iz sela Živinice i ubrzo se našli u šumi, a poslije samu desetak metara već se čuo žubor Cvrcke. Odlučili smo da se spustimo niz veliku padinu do vodopada Skakavac. Na našu žalost, zbog velikih vrućina ovoga ljeta, voden dragulj je presudio, ali nam je Milana objasnila da su ovdje najljepši prizori u proljeće i jesen. Tu se nalazi jedan manji vodopad visine oko 15 metara, dok je drugi duplo veći i doseže čak 30 metara.

Stazom smo nastavili put do mjesta koje nas je sve ostavilo bez daha, uz pomisao da smo zatulali u bajku. Milana nam je objasnila da je to Opaki vir. Radi se o prirodnom fenomenu koji se nalazi između šume i kanjona, i koji je toliko

čist da se svaki kamen u njemu može izbrojati. Naravno, nismo izdržali da se ne okupamo, iako je riječ o veoma hladnoj planinskoj rijeci.

Nakon uživanja u Opakom viru, nastavili smo dalje stazom prema Vilenskim vrelima.

Prošli smo još pokraj brojnih virova i uživali u pogledu na kapljice vode koje je nosio vjetar te nestvarne igre sjenki u šumovitom predjelu. Put nije bio lak, bar za nas koji nismo planinari, ali su staze obilježene i uredene. Nakon nekog vremena stižemo do višećeg mosta, preko kojeg smo morali veoma pažljivo preći, a onda nas je opet dočekao novi izazov. Riječ je o veoma strmom putu, a da bi došli do Vilenskih vrela, na jednom dijelu, penjanje je moguće samo uz pomoć sajle. Zahvaljujući savjetima našeg vodiča misija je bila uspješna.

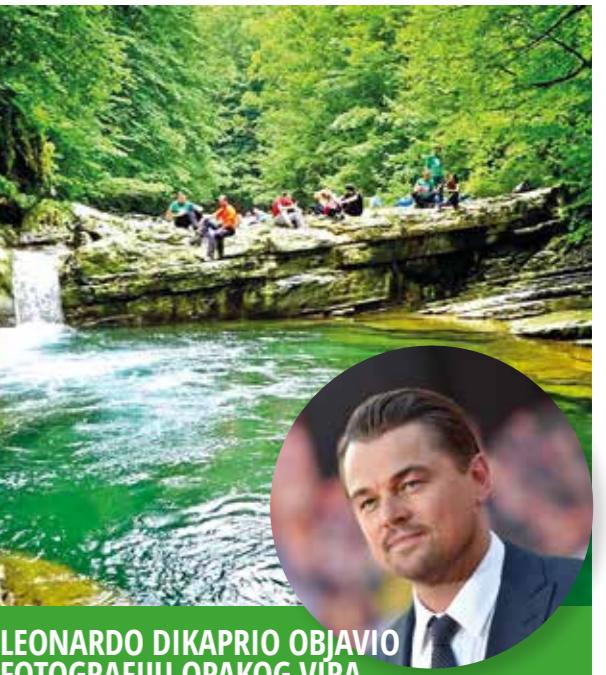
Dolazak na vrh potvrđuje da je sav napor bio vrijedan truda. Ovaj nestvarni, prirodni fenomen nas je prosto oduševio. Osim prelijepih prirode, saznali smo za legendu o vilama koje su se družile sa goršćima i igrale kolo na livadama te rasipale vilinskou kosu. Upravo se tu nalazi nekoliko izvora i to na veoma malom prostoru, obrušavajući se niz stijene prema Crvkoj. Jednostavno - zadržavajući prizor!

Nakon uživanja u prirodi, Milana nas je upozorila da moramo krenuti nazad, jer je po mraku teže ići kroz šumu.

Povratak do automobila od Vilenskih vrela bio je veoma iscrpljujući, jer se prelazi gotovo

tri kilometra puta, uz razliku u nadmorskoj visini između ova dva mesta od oko 400 metara. Umorni i na ivici snage, stigli smo do auta, ali i dali obećanje da ćemo se vratiti i prije no što prođe godina dana, kada bi trebalo da se ispunе naše želje. Tako bar kaže legenda.

P.H.

LEONARDO DIKAPRIO OBJAVIO FOTOGRAFIJU OPAKOG VIRA

Proslavljeni holivudski glumac i oskarovac Leonardo Dikaprio je na svom Instagram profilu, koji prati više od 46 miliona ljudi, prošle godine podržao borbu za spas rijeka u BiH, te objavio fotografiju Opakog vira u kanjonu rijeke Cvrcke, kod Kneževa. Nakon nekoliko sati, objavu na Instagramu, lajkovalo je više od 200.000 ljudi. „Lično podržavam ekološke nevladine organizacije. Kao veliki zaljubljenik u prirodu, uvijek ću podržavati projekte očuvanja. Mislim da su nam čiste rijeke važnije od električne energije. Mi smo vjerovatno jedina zemlja u regiji koja je energetski nezavisna, dobijamo dovoljno energije iz drugih izvora. Moramo održavati naše rijeke čistima i ostaviti ih budućim generacijama“, naveo je slavni glumac, koji u svijetu važi za jednog od najistaknutijih boraca za zaštitu prirode.

PRATITE SMJERNICE!

Od stalnih posjetilaca Vilenskih vrela prenosi se priča da se na ovom mjestu i dalje može čuti topot koraka, koji zvuče kao da neko igra kolo. Ono, vilinsko.

Kazuje se i vjerovanje da ako nakon godinu dana ponovo popijete vodu sa ovog vrela, šta god da ste poželjeti - želja će biti ispunjena.

NA KOLJENIMA: Aktuelni šampion BiH u kritičnoj fazi

IZOSTALI „ZVUČNI“ TRANSFERI: Od sjaja do očaja za mjesec i po dana

Krajem maja, navijači banjalučkog Borca slavili su osvajanje druge šampionske titule u Premijer ligi BiH, a samo tri mjeseca kasnije klub je u velikoj krizi kako sa rezultatima tako i sa igrom. Da u fudbalu ne postoji minuli rad - dokaz je aktuelni prvak, koji je za samo pet kola promijenio tri trenera.

Krajem maja, navijači banjalučkog Borca slavili su osvajanje druge šampionske titule u Premijer ligi BiH, a samo tri mjeseca kasnije klub je u velikoj krizi kako sa rezultatima tako i sa igrom. Da u fudbalu ne postoji minuli rad - dokaz je aktuelni prvak, koji je za samo pet kola promijenio tri trenera.

Borac je u januaru smijenio Vladu Jagodića i na njegovo mjesto postavio Marka Maksimovića. U tom momen-tu, Banjalučani su jurili plasman u Evropu s ciljem da se napravi kontinuitet međunarodnih utakmica. Sarajevo je već videno kao šampion sa velikom bodovom razlikom. Sjajno proljeće, pod vođstvom mladog trenera Maksimovića, dovelo je do toga da se 23. maja na Gradskom stadionu u Banja Luci slavi titula. Crveno-plavci nadoknadiли su minus od 13 poena u odnosu na klub sa Koševa, a malo je nedostajalo da se u Platonovoj proslavi

i dupla kruna. Penal lutrija u Zenici otišla je na stranu Sarajeva, ali i bez tog trofeja, svi Borčevi navijači bili su i više nego zadovoljni. U tom trenutku niko nije ni slutio šta će se dešavati za samo 60 ili 90 dana. Javnost je očekivala dodatno jačanje tima za Evropu jer je Borac, poslije deset godina, izborio kvalifikacije za Ligu šampiona. Igrači su imali kratak odmor, svega desetak dana i ekipi je bilo potrebno osvježenje, kao i jača konkuren-cija. Izostali su zvučni transferi. Fudbaleri koji su stigli tokom ljeta, pokazalo se, nisu donijeli dodatni kvalitet. Borcu nije bila naklonjena sreće. Izvukao je favorizovani Kluž i bio na korak od senzacije. Pamtiće se revanš u Banja Luci i najbolja evropska utakmica u dugačkoj istoriji Borca. Isprječio se Aleksandar Kipčić. Rumun je golom u 118. minutu slomio srca oko 9.000 gledalaca u Banja Luci i od tog momenta kreće ve-

liki pad. Samo sedam dana nakon fenomenalne predstave protiv Kluža, fudbaleri Borca doživjeli su blamažu u Sjevernoj Irskoj. Četiri primljena gola u Belfastu, izvjesno ispadanje iz Evrope, zatim i remi bez golova sa Leotarom - označili su trenersku rokadu. Maksimović je napustio klubu, a na njegovovo mjesto imenovan je Zoran Milinković. Povratnik na Borčevu trenersku vruću stolicu nije uspio da napravi nikakav pomak. Poraz u Posušju propraćen blijedom igrom u kojoj njegova ekipa za 90 minuta gotovo da nije ugrozila rivala, zatim i debakl protiv Zrinjskog su bili dovoljni razlozi da Milinković „povuče ručnu“ i po treći put, neslavno, napusti Borac (op.a dva puta kao trener, jednom kao igrač). Još od njegovog prvog trenerorskog mandata ostali su repovi i negativna energija je, jednostavno, preplavila tribine. Došao da ostane nekoliko godi-

ŠTA RADITE TRENERI?

Marko Maksimović, trener sa kojim je Borac osvojio titulu, ove sezone odradio je pripreme sa ekipom, a zatim istu vodio na tri evropske utakmice (Kluž i Linfield) kao i dvije prvenstvene. Težak poraz u Belfastu, zatim remi sa Leotarom razlozi su zbog kojih je Maksimović napustio klub. Poslije njega, Zoran Milinković je zvanje trenera Borca nosio na samo dva meča, protiv Posušja i Zrinjskog. Popularni Kiza povukao se sa klupe, a zamjenio ga je Nemanja Miljanović. Ni treći Borčev trener ove sezone nije krenuo pobjedom pa se valjda vrteška ove godine završava sa njegovim angažmanom.

Nikola Ćetković kojem nema šta da se zamjeri. Čekao se povratak napadača Jove Lukića i defanziveca Marka Jovanovića, ali ni oni nisu donijeli boljatik. Borac je postigao samo tri gola. Ekipi nedostaje brzina i kompaktnost u momentima kada se protivnik brani sa svih 11 fudbalera iza lopte. Ne vidi se ideja. Zrinjski je u Banja Luci bio toliko dominantan da je najviše dodira sa loptom u ekipi Borca imao golman Ćetković. Izvan forme su gotovo svi fudbaleri.

Pokušavali su treneri sa rokadamama u startnoj postavi, sa varijacama u vezi sa pozicijama nekih igrača, ali rezultata nema. Borac jednostavno mora da pobijedi Radnik i prekine crni niz koji traje odavno. Već sada aktuelni šampion zaostaje deset bodova za klubovima iz Tuzle koji su na vrhu tabele. I.D.

Marko Maksimović

GLUMITE LI I VI?

Lažiranje ženskog vrhunca jedna od najvećih misterija

Znate li prepoznati: UŽITAK ILI PRETVARANJE

Istraživanja pokazuju da više od polovine žena pribjegava lažiranju orgazma u jednom trenutku, čak i u dugotrajnim vezama. Pitanje je zašto? Empirijski dokazi su oskudni.

Istraživači prepostavljaju da žene imaju mnogo motiva i to sve u zavisnosti od okolnosti: da završe svoj „posao“, da sakriju sopstvenu seksualnu nesigurnost ili samo da budu „ljubazne“.

„Veliki orgazam štiti muški ego“, kaže seksualna edukatorka Beti Dodson.

Kao jedan od razloga se navodi i to da žena ne želi da povrijedi osjećanja svog partnera, objavljeno je u novinama „Psihologija danas“.

Iako niko sa sigurnošću ne zna šta žene navodi na pretvaranje, studija objavljena u Arhivu seksualnog ponašanja nudi novu teoriju: žene u vezama, možda, glume orgazme kao dio uvelikog podsvjesnog pokušaja da im partneri ostanu vjerni. Nakon anketiranja više od 450 žena, tim psihologa predvođen Farnazom Kajgobadijem sa Univerziteta Kolumbija otkrio je da je veća vjerovatnoća da će oni koji sumnjaju u lojalnost svog muškarca lažirati završni užitak u krevetu. Žene, koje sumnjaju da su sa prevaramtom, često se upuštaju u brojne taktike kako bi ostale sa svojim partnerom, poput monopola

nad njegovim vremenom ili flertovanja sa drugima ispred njega. Pretvaranje da su doživjele vrhunac u seksu može biti samo još jedna strategija zadržavanja partnera.

Ne misle svi, međutim, da prijetnja nevjerstvom objašnjava zašto žene glume da doživljavaju seksualno uzbuđenje. Elizabet Lojd sa Univerziteta Indijana, autorka rada „Slučaj ženskog orgazma“, sumnja da lažiranje ima veze sa promjenom kulturoloških očekivanja. Istorijски gledano, muškarcima donedavno nije bilo stalo do ženskog orgazma, kaže ona. „Sada imamo široko rasprostranjeno uvjerenje u našoj kulturi da

muškarci vole kad žena doživi orgazam“, što znači da se žene mogu osjećati pod pritiskom da, ili izraze svoje zadovoljstvo ili izvedu uvjerljiv performans. Dešava se i da, nakon odglumljenog vrhunca, često hvalimo partnera. Ali, pretvaranja, kako ne bi povrijedili osećanja druge osobe, bila su češća kod žena. Možda je to zbog toga što su one svjesne krhkosti muškog ega.

Žene koje lažiraju, u vezama i van njih, možda reaguju na društveni pritisak, kažu istraživači sa Univerziteta u Kanzasu. U studiji koja je vršena među studentima, došlo se do seksualnog scenarija u kojem obe strane

imaju tendenciju da slijede. „Mnoge žene su rekле da su se pretvarale, jer se činilo da je orgazam njihovog partnera neizbjegavan“, kaže Šarlin Muledar, profesor psihologije. „Oni su, generalno, podržavali seksualni scenario u kojem je žena trebalo da doživi orgazam prije muškarca, a kada muškarac doživi vrhunac - seks je gotov“. Procjena je i da se glumi završni užitak kako bi se prekinula trenutna seksualna aktivnost, kada se zaključi da pravi orgazam nije vjerovatan, ili su partneri iscrpili interes ili energiju za dalji čin u krevetu.

Lažni orgazam nije dobio mnogo sistematskih naučnih studija. Je-

dan od problema u proučavanju lažiranja je što se takva studija oslanja na to da se ljudima postavlja pitanje o ponašanju na koje nisu nužno ponosni. Ljudi ne vole da priznaju da lažu. Pitajte ih da li su lagali, vjerovatno je da će opet lagati i reći da nisu.

Bilo da se radi o zadržavanju partnera ili sprečavanju neugodnosti, većina stručnjaka slaže se u jednom: žene bi trebalo da odustanu od tog čina. „Kad se žena zaista bavi seksom, onda zaista i doživi orgazam“, kaže Dodson i dodaje „iskusan muškarac će to znati osjetiti i za njega nema većeg uzbuđenja na svijetu“.

M.N.